

Kultur- og likestillingsdepartementet

Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Vår ref: 24/1000-4

Deres ref:

Dato: 07.03.2024

Skriftlig innspill til utforming av insentivordning for ny norsk dramatik

Kulturrådet stiller seg positive til en insentivordning for ny norsk dramatik, som vil gjøre det lettere for institusjonsteatre, programmerende scener og andre aktører innen det profesjonelle scenekunstheltet å prioritere oppsetninger som tar utgangspunkt i samtidsdramatikernes originale tekster. Ordningen vil kunne gi en større bredde av norsk samtidsdramatik på scener over hele landet, og på sikt mer norsk dramatik på scener utenfor Norge.

Det som i dag heter Kulturdirektoratet hadde forvaltningsansvar for en lignende ordning i årene fra 2003 til 2009; Støtteordningen for ny norsk og samisk dramatik. Ordningen var en refusjonsordning for de faste institusjonene (nasjonale, regionale og landsdelsinstitusjonene) med formål å få økt antallet oppsetninger basert på ny, original dramatik. Ordningen ga tilskudd til delfinansiering av dramatikerhonoraret til teatre som presenterte en urpremiere basert på norsk samtidsdramatik. Søknaden om delvis refusjon av dramatikerhonoraret kunne først fremmes etter at urpremieren hadde funnet sted og dokumenteres ved innsending av avtale mellom teatret og dramatiker, og ved oversending av program for forestillingen.

Kulturrådet mener en ny insentivordning bør favne flere og bredere enn den avviklede ordningen. En ny ordning bør også omfatte det frie feltet. Det er viktig at også det frie feltets behov, og hvilken virkning en ny insentivordning kan ha for det, tas med i det videre arbeidet med ordningen. Den bør utformes ut fra hva som er til det beste for det norske scenekunstheltet som helhet, ikke bare deler av det. Dette er i tråd med Hurdalsplattformens punkt om å «sikre institusjonene og styrke det frie feltet». Ved å inkludere det frie feltet vil den nye ordningen stimulere til en større bredde av nyskrevet og oppført dramatik, med en større geografisk spredning og en utvidet publikumsgruppe, enn om ordningen begrenses til et utvalg institusjoner.

I tråd med regjeringens uttalte målsetting om å styrke kunstnerøkonomien, og kapittel 9 i Kunstartnarkår, «Rimeleg betaling for kunstnarleg arbeid (...)», mener Kulturrådet ordningen bør ha en innretning som er med på å styrke dramatikernes inntektssituasjon. Det vil si at det blant kriteriene for å kunne søke ordningen stilles krav til dramatikerens vederlagsnivå.

Kulturrådet mener en ny ordning bør være regelstyrt, noe som gir forutsigbarhet for søkere og gjør den lett å administrere. En ordning som ikke krever kunst- og kulturfaglig vurdering av søkere, har ingen naturlig plass i Kulturrådet. Vi vil derfor peke på Dramatikkens hus eller Kulturdirektoratet som mulige forvaltere av ordningen. I 2009 ble avsetningen for refusjonsordningen for ny norsk og samisk dramatikk overført til etableringen av Dramatikkens hus. I dag er det Dramatikkens hus som har det nasjonale ansvaret for utvikling av ny norsk og samisk dramatikk, og er fagfeltets utviklingsarena og prøverom. Kulturdirektoratet har god kjennskap til de større institusjonene på statsbudsjettet gjennom sitt oppdrag fra departementet, og har god kjennskap til det frie scenekunstheltet gjennom sitt oppdrag som sekretariat for Kulturrådet.

Uavhengig av hvem som får i oppdrag å forvalte ordningen: I tillegg til en tilstrekkelig økonomisk ramme for selve ordningen, er det avgjørende at departementet også bevilger midler til å forvalte/administrere ordningen. Da den nye ordningen «Fri scenekunst – etablerte virksomheter» ble plassert hos Kulturrådet, ble det ikke bevilget midler til å forvalte denne, hverken til sekretariat eller utvalgsarbeid. Nye pålagte oppgaver uten tilførsel av midler til å administrere dem legger press på allerede trange budsjetter og går ut over andre arbeidsoppgaver.

Med vennlig hilsen

Sigmund Løvåsen

Rådsleder, Kulturrådet